

VIERING OP DE ZONDAG NA PINKSTEREN
'Drie-eenheidszondag'
30 mei 2021

Ds. Renze Pieter Yetsenga, Groningen

Gebed op de zondag van de drie-eenheid

Eeuwige, onze God,

Wij vragen U niet, o God, om wonderen en tekenen uit de hemel,

wij vragen U om uw aanwezigheid hier in ons midden,

om het vuur van uw Geest dat ons verlicht en verwarmt,

om de kracht van uw tegenwind die mensen beweegt

en bergen verzet:

dat eenzamen ogen vinden die hen aanzien

en wanhopigen handen die hen oprichten,

dat zieken bewaard worden voor de moedeloosheid

en mensen met tegenslagen voor verbittering

dat stervenden de grote vrede vinden

en zij die iemand verloren zichzelf niet kwijtraken,

dat machthebbers niet ongehinderd hun gang kunnen gaan

en onderdrukten niet omkomen in doffe wanhoop,

dat wij mensen op uw aarde niet eindeloos bezig blijven uw levenswerk te vernielen

en elkaar beschadigen,

dat er brood zal zijn voor wie vergaat van de honger

en dat de wijn van de vrede zal rondgaan onder de mensen

dat de tegenspraak niet verstomt en de lofzang blijft klinken,

dat er allerwegen gehoor zal zijn voor het goede nieuws dat het ook anders kan met ons.

(In het huis van de levende, ds. W.R. van der Zee)

Lied (Psalm) 93

De Heer is koning, Hij regeert altijd,

omgord met macht, bekleed met majesteit,

Hij grondvest de aarde, houdt haar vast in stand.

Onwrikbaar staat het bouwwerk van zijn hand.

Uw macht is groot, uw trouw zal nooit vergaan,

al wat Gij ooit beloofd hebt, blijft bestaan.

Tot sieraad is uw hoge heiligheid

en in die glans trotseert uw huis de tijd.

Psalmlezing, Psalm 8

Evangelielezing, Johannes 3 : 1 - 16

Lied, Nicodemus

Nicodemus, Nicodemus, die bij Jezus kwam,

Nicodemus, Nicodemus, was een zeer geleerde man.

De Thora en de Profeten kende hij haast uit zijn hoofd,

maar van Jezus wil hij weten: Komt het Rijk dat is beloofd?

Nicodemus, Nicodemus, die bij Jezus kwam,
Nicodemus, Nicodemus, was een zeer geleerde man.
Hij wil weten of de dromen spoedig in vervulling gaan.
Waar toe is Jezus gekomen, zoveel tekenen heeft gedaan?

Overdenking

Wat is zo ongeveer de eerste zin uit dit Johannesevangelie waar wij als mensen over struikelen?

Je kunt meteen op het verkeerde been worden gezet door te denken: Ja, dat is nu wel mooi gezegd, opnieuw geboren worden, maar dat kan immers helemaal niet.

Dat klopt, maar wat is er dan bedoeld?

Volgens mij, dat je een nieuw begin kunt maken op je levensweg.

Er zullen er zeker onder u zijn die zoiets zullen zeggen als 'ik ben redelijk tevreden over mijn bestaan, er is vast wel iets dat niet goed gaat, maar of ik nu bewust uitkijk naar vernieuwing'. Anderen zullen zeggen: 'ja, dat heb ik af en toe wel, dat ik denk, dat ik verlang naar zo'n nieuw begin'.

Als je leven niet lekker loopt, als er van alles is wat moeilijk gaat of zwaar weegt.

Nicodemus krijgt van Jezus te horen:

'Je moet opnieuw geboren worden!'

Daar snapt hij dus helemaal niets van. Zijn reactie is zoiets als 'ik sta paf, hoe kan dat dan?'

Hij is een en al onbegrip.

Deze hooggeplaatste Farizeeër, deze krachtige man, wiens naam ook nog eens 'Overwinnaar van het volk' betekent.

Hij wist dat Jezus een profeet was, door God gezonden, die wonderen deed en zeer geïnteresseerd in zijn leer.

Maar ja, in de ogen van de Farizeeën, ook in zijn optiek wil je met deze volksmisleider natuurlijk niet gezien worden. Daar is wel een oplossing voor te vinden: dan ga je ongezien.

Dan ga je heimelijk in de nacht naar hem toe, want je bent super nieuwsgierig naar die nieuwe visie, die nieuwe zienswijze.

Dan krijgt hij van Jezus die diepzinnige waarheid mee, iets dat het verstand van de man verre te boven gaat.

Maar het is echt niet alleen maar Nicodemus, het zou ons net zo gaan.

'Je moet opnieuw geboren worden!' Wat is dat nou?

Ik kan toch niet terug kruipen in mijn moeders lichaam?

Maar, Nicodemus, het gaat niet om het fysieke geboorteprocess, het gaat om een nieuw leven, een leven in Christus' Geest.

Maar een nieuw leven in Christus' Geest, hoe moet ik dat in mijn bestaan invullen en gestalte geven?

Ik moet denken aan de man Géorg Samsa uit het verhaal 'Die Verwandlung' van Franz Kafka.

Elke dag verloopt voor hem in een ijzeren discipline, een strak schema.

Zijn leven is druk, maar beweging zit er niet in.

Elke keer wanneer er iets onverwachts, iets bijzonders ook in zijn bestaan gebeurt is hij totaal van slag. Zijn hele schema dreigt volledig in de war te raken.

Wij zien het om ons heen gebeuren en soms bij onszelf.

Dat strak vasthouden aan regels, gewoontes, onbeweeglijkheid en de daarmee gepaard gaande verharding, dat verlies aan openheid voor het onverwachte, voor het geheim van God.

Die Farizeeën hebben wel iets van deze Géorg Samsa. Ze onderscheiden zich van anderen door de leefregels zo stipt mogelijk na te leven en daar zijn ze dan ook heel erg druk mee bezig, zelfs zo dat ze er in zekere zin onbeweeglijk van worden, minder open voor die vraag wat God nu werkelijk van ons wil en ook minder open voor de mensen om ons heen.

Zo wordt de letter van de wet belangrijker dan de Geest van de liefde.

Toch is het gevaarlijk om de Farizeeërs alleen maar negatief af te schilderen.

Vasthoudendheid aan gewoontes en regels heeft immers ook zijn goede kanten.

Maar het gaat om het opnieuw open te gaan staan voor God en de mensen die naast je gaan.

Dat je krijgt te horen, dat je wordt ingefluisterd dat je er bent om medemens te zijn en op hoop van zegen mee te doen aan het prachtige en kwetsbare spel van geven en ontvangen, dat u en mij tot mens maakt.

Als het gaat om wind en vuur, twee basiselementen verbonden met de Geest van Pinksteren, dan gaat het er dus om:

Wanneer word ik als mens zó geraakt dat ik ervan ervaar?

Je weet het, ik heb het niet in de hand, ik kan het niet afdwingen, of proberen te vatten, te begrijpen. Dat is misschien ergens ook wel het frustrerende in ons leven en soms zelfs het teleurstellende.

De wind waait waarheen hij wil horen we in het evangelie en ik moet proberen mij in het leven daar voor open te stellen, dat ik de werking van de Geest signaleer.

Het is zo iets als: Kom naar buiten, want als je altijd binnen zit, als je je opsluit weet je niet wat regen is, wat er van buitenaf naar je toestroomt.

Zo brengt de evangelist Johannes ons in het enorme spanningsveld van ons menselijk bestaan: zelfbeschikking, overgave, zorg hebben voor, dragen van verantwoordelijkheid, keuzes maken.

In het lied van Hanna Lam en Wim ter Burg, over Nicodemus, klinken die brandende vragen, onze vragen: komt dat Rijk dat is beloofd? Gaan onze dromen in vervulling, ons verlangen naar vrede, vrijheid en recht? Wordt onze bezorgdheid om deze aarde, deze wereld, omgebogen in de richting van optimisme?

De essentie van wat Jezus Nicodemus en ons vandaag duidelijk wil maken is vooral vertrouwen. Als je je dit vertrouwen laat schenken en je daar voor open durft te stellen, proef je iets van die koninklijke vrijheid als kind van God.

Gaat het ons net als Nicodemus, iets van 'had ik dat maar eerder geweten' ?

Met die woorden uit de Belijdenissen van Augustinus, door Huub Oosterhuis opnieuw gedicht sluit ik af.

'Veel te laat heb ik jou lief gekregen, schoonheid wat ben je oud, wat ben je nieuw, veel te laat heb ik jou lief gekregen.

Binnen in mij was je, ik was buiten en ik zocht jou als een ziende blinde buiten mij, en uitgestort als water liep ik van jou weg en liep verloren tussen zoveel schoonheid die niet jij was. Toen heb ik jij geroepen en geschreeuwd, door mijn doofheid ben je heen gebroken. Oogverblindend ben jij opgedaagd om mijn blindheid op de vlucht te jagen.

Geuren deed jij en ik haalde adem, nog snak ik naar adem en naar jou.

Proeven deed ik jou en sindsdien dorst ik, honger ik naar jou.

Mij, lichtgeraakte, heb jij doen ontbranden en nu brand ik lichterlaaie naar jou toe, om vrede'.

Dat Gods liefde zó is, zó kan zijn, had ik dat maar geweten. Amen

(vervolg van het Lied van Nicodemus)

Nicodemus, Nicodemus, die bij Jezus kwam,
Nicodemus, Nicodemus, was een zeer geleerde man.

Maar hij krijgt die nacht te horen:

Waarom kom je met een vraag?

Wie gaat leven, nieuwgeboren, ziet het Rijk van God vandaag!

Nicodemus, Nicodemus, die bij Jezus kwam,
Nicodemus, Nicodemus werd die nacht een wijze man.
Toen de aarde lag te dromen is hij uit de duisternis
naar de mensenzoon gekomen, die het licht der wereld is.

Gebeden

-Voorbede

-Stil Gebed

-ONZE VADER

Lied, De Heer heeft mij gezien (melodie: Lied 942)

De Heer heeft mij gezien en onverwacht ben ik opnieuw geboren en getogen.

Hij heeft mijn licht ontstoken in de nacht, gaf mij een levend hart en nieuwe ogen.

Zo komt Hij steeds met stille overmacht en zo neemt Hij voor lief mijn onvermogen.

Opdracht en Zegenbede

Lied 425

Vervuld van uw zegen gaan wij onze wegen van hier, uit dit huis waar uw stem wordt
gehoord.

In Christus verbonden, tezamen gezonden op weg in een wereld die wacht op uw woord.

Om daar in genade uw woorden als zaden te zaaien tot diep in het donkerste dal,

door liefde gedreven, om wie met ons leven uw zegen te brengen die vrucht dragen zal.